

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de adjunctul interimar al procurorului șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, Natalia Bolgar, împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 19 august 2020, în privința inculpatului

Buzaji Fiodor xxxx .

Termenul de examinare,
instanța de fond: 05.06.2017 – 10.01.2020,
instanța de apel 11.02.2020 – 19.08.2020,
instanța de recurs: 02.12.2020 – 10.02.2021.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat din 10 ianuarie 2020, Buzaji Fiodor a fost condamnat în baza art. 208 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare și pe art. 287 alin. (3) Cod penal la 4 ani și 4 luni închisoare.

Potrivit art. 84 Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 5 ani și 2 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, din momentul reținerii.

2. Instanța de fond a constatat că, inculpatul Buzaji F., având intenția de sustragerea bunului altei persoane, cunoscând despre faptul că nu va putea de sine stătător să comită infracțiunea sus-menționată, a atras în comiterea infracțiunii cunoscuții săi, și anume pe Ivanoglo Vladislav, a.n. xxxx, locuitor or. xxxx, str. xxxx, Vlah Vadim, a.n. xxxx, locuitor or. xxxx, str. Xxxx și Onofrei Gheorghe, a.n. xxxx,

locuitor or. Xxxx, str. xxxx, care au fost la acel moment minori și împreună cu ei, la 07 iunie 2016 au sustras 30 de iepuri din domiciliul lui Pavlioglo Gheorghe.

Astfel, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 208 alin. (1) Cod penal, ca atragerea minorilor la activitatea criminală sau instigarea lor la săvârșirea infracțiunilor de o persoană care a atins vârsta de 18 ani.

Tot el, în continuarea acțiunilor sale criminale, la 22 noiembrie 2016, aproximativ orele 13:00, păsând vițeei lângă râu, amplasat în spatele domiciliului nr. xxx pe str. Xxxx în or. xxxx, adică aflându-se în loc public, după ce Ivasenco Iuri, i-a făcut observație referitor la vițeei care pășteau lângă împrejmuirea domiciliului lui, ignorând normele și regulile de comportament general acceptate în locurile publice, încălcând grosolan ordinea publică și arătând o lipsă de respect clară față de societate, din intenții huliganice a început să se comporte agresiv și să strige în adresa lui Ivasenco I., totodată, a gesticulat cu bățul din lemn pe care îl avea în mâini și pe care îl folosea pentru vițeei, după ce cu o obrăznicie deosebită, intenționat l-a lovit o singură dată în regiunea capului pe Ivasenco I., cu bățul de lemn sus-menționat, în urma cărui fapt partea vătămată a căzut la pământ, conștientizând faptul că prin acțiunile sale îi provoacă suferințe fizice și leziuni corporale. În urma acțiunilor ilegale comise de către Buzaji F., părții vătămate Ivasenco I., conform raportului expertizei medico-legale nr. 474 din 09.12.2016 i-au fost cauzate următoarele leziuni corporale: plagă contuză stângă a capului, cauzată de acțiunea traumatică a unui obiect dur contondent, care poate fi un băț și se califică ca vătămare corporală ușoară, cu dereglare de scurtă durată a sănătății, primirea leziunilor corporale ușoare la cădere sau prin lovitură de careva obiecte, inclusiv și stâlpul de beton, mai puțin probabil.

Prin aceste acțiuni inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, dacă au fost săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina, însă aceasta este confirmată prin probele administrate la materialele dosarului.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75-87 Cod penal, de faptul că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă și una gravă, care se pedepsesc conform art. 208 alin. (1) Cod penal cu amendă în mărime de la 200 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 ore, sau cu închisoare de până la 5 ani, iar pe art. 287 alin. (3) Cod penal cu închisoare de la 3 până la 7 ani, că aceasta nu este angajat în câmpul muncii, nu stă la evidența medicului narcolog sau psihiatru, anterior nu a mai fost condamnat, este celibatar, nu are persoane la întreținere, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă doar prin aplicarea pedepsei închisorii, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

3. Avocatul Vladimir Cimpoș, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat, din motivul lipsei elementelor constitutive a infracțiunii.

Apelantul a invocat că, acuzarea nu a prezentat probe care să confirme săvârșirea de către inculpat a infracțiunilor incriminate.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a argumentat necesitatea aplicării inculpatului a pedepsei cu închisoare și nu s-a ținut cont de prezența în acțiunile inculpatului a circumstanțelor atenuante - comiterea infracțiunilor de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani, anterior nu a fost judecat, acțiunile ilegale ale părții vătămate.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Comrat din 19 august 2020, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Buzaji Fiodor i-a fost stabilită pedeapsă în baza art. 208 alin. (1) Cod penal de 6 luni închisoare, iar pe art. 287 alin. (3) Cod penal de 4 ani închisoare.

În temeiul art. 84 Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că, probele administrate și circumstanțele cauzei au confirmat pe deplin vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 208 alin. (1) și 287 alin. (3) Cod penal.

Totodată, sentința este prea aspră în partea stabilirii pedepsei.

Ori, conform art. 75 Cod penal, în cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. Concluzia instanței privind aplicarea pedepsei mai aspre urmează a fi motivată.

Instanța este obligată ca în hotărârea sa, să argumenteze motivele care nu permit într-o anumită situație să aplice o pedeapsă mai blândă prevăzută în sancțiunea articolului relevant.

Astfel, la stabilirea pedepsei, se va ține cont că, conform art. 75 alin. (2) Cod penal, în cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când aplicarea pedepsei mai blânde, prevăzute în sancțiunea articolului relevant nu și-ar atinge scopul, or inculpatul nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, conform certificatului-caracteristicii șefului SSP IP Vulcănești temporar nu funcționează, este celibatar, nu există materiale compromițătoare în privința lui.

Sub acest aspect, sancțiunea art. 208 alin. (1) Cod penal prevede pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani, sancțiunea art. 287 alin. (3) Cod penal prevede pedeapsă sub formă de închisoare de la 3 până la 7 ani.

Inculpatul, conform art. 16 Cod penal a comis o infracțiune mai puțin gravă și una gravă.

De asemenea, reieșind din materialele dosarului și a circumstanțelor cauzei, inculpatul nu este o persoană deosebit de periculoasă, a cărei corectare va fi posibilă doar prin izolare de societate.

Însă, instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele menționate și de faptul că inculpatul nu are antecedente penale, de ilegalitatea acțiunilor părții vătămate, precum

și de lipsa circumstanțelor care agravează răspunderea penală, numindu-i o pedeapsă prea aspră.

La momentul săvârșirii infracțiunilor, la 07.06.2016 și 22.11.2016, inculpatul avea vârsta de 19 ani, iar conform art. 76 alin. (1) lit. b) Cod penal, săvârșirea infracțiunii de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani, este circumstanță atenuantă.

În această ordine de idei, instanța de fond a avut toate motivele să-i stabilească inculpatului o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Ori, o astfel de pedeapsă va corespunde criteriilor generale de individualizare a pedepsei, fiind proporțională cu caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor comise, care va face posibilă corectarea și reeducarea făptuitorului, luând în considerație și principiul umanismului legii penale, prevăzut de art. 4 și art. 61 Cod penal.

5. Adjunctul interimar al procurorului șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, procurorul Natalia Bolgar a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței.

Recurenta a indicat că, instanța de apel i-a numit lui Buzaji F. o pedeapsă care nu va putea asigura atingerea scopului ei, deoarece nu a ținut cont că inculpatul a săvârșit o infracțiune intenționată, consumată și gravă, care are un caracter obraznic, îndreptat spre ordinea publică în partea asigurării condițiilor calme de activitate socială utilă, vieții și odihnei oamenilor, precum și sănătatea părții vătămate.

Astfel, decizia privind stabilirea inculpatului a pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal pentru săvârșirea infracțiunilor menționate, este blândă și nu va asigura atingerea scopului pedepsei penale și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, corectarea și resocializarea condamnatului.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 61 alin. (2), 75, 76 alin. (1) lit. b), 84, 90 Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele

cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată. La stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe atenuante săvârșirea infracțiunii de către un minor sau de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani. Dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate. La stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel just a concluzionat că în cazul în care în rechizitoriu este indicat că: „*în conformitate cu prevederile art. 77 Cod penal, nu au fost stabilite circumstanțe agravante*”, ori, pot fi recunoscute drept circumstanțe agravante numai acele împrejurări, care sunt strict prevăzute de lege, stabilite de organele de urmărire penală și incluse în conținutul rechizitoriului (*Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 11.11.2013, nr.8 - Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*), că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă și alta gravă, dar le-a comis la vârsta de 19 ani și nu are antecedente penale, este caracterizat pozitiv, corectarea și reeducarea ultimului este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pentru o perioadă de probațiune, conform art. 90 Cod penal.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune procurorul este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că inculpatului i s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat (*pct. 5. din decizie*).

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de adjunctul interimar al procurorului șef al Procuraturii UTA Găgăuzia, Natalia Bolgar, împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 19 august 2020, în privința inculpatului Buzaji Fiodor xxxx, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată la 12 martie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

